

Dienst 9 augustus

Lezingen: Jona 1 en Matteus 14: 22-33

Liederen: Lied 31, loflied 273, schriftlied 155, evangelielied 917, lied 929 en lied 442

Overdenking

Het lied 'Ga in het schip zegt Gij', herhaald niet het verhaal dat in de Bijbeltekst staat, maar gaat in op wat de leerlingen beleven die midden in een storm terecht zijn gekomen. Het is bijzonder dat dit ingaat op de beleving van de leerlingen.

De leerlingen zijn verbaasd door de mededeling van Jezus ga alvast vooruit, ik kom later: er klinkt:

Heer laat U ons alleen? Zo gaat het toch niet? Moesten we zopas aan zoveel mensen het brood delen en nu stuurt U ons alleen weg?

Matteus 14 verhaald drie indringende gebeurtenissen achter elkaar: de dood van Johannes de dooper, de duizenden die bij Jezus komen en door de leerlingen te eten krijgen en de storm op het meer, die door Jezus gestild wordt.

Voor Jezus en voor de leerlingen was er geen tijd om het verdriet van de gruwelijke dood van Johannes tot hen door te laten dringen, want er wachtte al een grote groep mensen. En dan de onmogelijke taak voor de leerlingen: wij, deze mensen te eten geven?

Staat dat symbool voor ons: wij alle hongerigen van de wereld te eten geven?

Ik kan me voorstellen dat de leerlingen graag bij Jezus in de buurt hadden willen blijven.

Samen nog even napraten. Al het wonderlijke wat gebeurd is begrijpen.

Kiest Jezus hier voor zichzelf? Om met God alleen te zijn, met zijn verdriet, om zich op te laden voor het volgende? Hij heeft er de nacht voor nodig.

Pas tegen de ochtend zoekt hij de leerlingen op.

Ondertussen varen de leerlingen verder. Ontredderd en ploeterend tegen de storm in. Ze kennen het meer van Tiberias, het is hun thuis.

Ze kennen de grilligheden van dit meer: een rustig kalme zee kan over slaan in wilde storm en woeste golven. Ook deze storm komt onverwacht

Ze hebben zich niet voor kunnen bereiden op deze storm, hebben eventuele signalen van een opkomende storm niet gezien. Ze zitten vast in hun eigen cocon. In hun eigen vertwijfeling, hun vragen en onrust.

Een letterlijke storm komt voor ons meestal niet meer zo onverwacht. Grote stormen worden voorspeld. We kunnen voorzorgsmaatregelen nemen, we kunnen binnenblijven. En ondanks alle voorzorgsmaatregelen kunnen stormen grote schade veroorzaken, kun je machteloos in die razende storm staan en niet weten wat te doen. De kracht van de storm, de onverwachtse windvlagen overkomen ons, ook al hebben we ons voorbereid.

Ook andere stormen van het leven komen onverwacht, een acute ernstige ziekte, werkeloosheid, depressie, diefstal, ongeluk, explosie, noem maar op.

Als je midden in de letterlijke storm zit of midden in een storm van het leven zit, hoe beleef je dat? Wat doe je dan?, wat gebeurt er met je? Hoe kun je weer perspectief zien?

Als het schip waar Jona op zit in een heftige storm terecht komt, worden de zeelieden bang. Zeelieden die elke dag op een schip zitten, de zee met haar grilligheden kennen, als die bang worden, is er heel wat aan de hand. Ze gooien alvast de lading overboord. Ook dat is een teken dat het een heftige storm is.

Ze roepen hun god om hulp

En Jona? Die slaapt. Is het een weldadige slaap? Of een slaap om van de werkelijkheid weg te zijn? Hij is weggevlucht voor de opdracht die God hem gegeven heeft, het schip is in nood, Hij is er niet, ligt met zijn hoofd onder de dekens.

Maar daar nemen de zeelieden geen genoegen mee. Wordt wakker, sluit je niet af van ons, kom er bij, roep je God aan, kortom neem je verantwoordelijkheid!

Oei, God aanroepen, dan wordt het voor Jona wel heel benauwd.

Als het lot Jona aanwijst als de schuldige, gebeurt er iets bijzonders:

Je zou verwachten dat de zeelieden met elkaar over Jona heen vallen en van Jona af willen, hem net als de lading over boord gooien, hij is tenslotte de veroorzaker.

Er gebeurt iets anders. De zeelieden stellen allemaal vragen:

Ze nemen er de tijd voor om te weten te komen wie is deze mens en wat is het in hem waardoor hij deze storm veroorzaakt heeft. Net alsof ze de tijd hebben in zo'n heftige storm!

Wie ben je, waar kom je vandaan, bij welk volk hoor je, bij welke God, hoe komt het dat je deze ramp hebt veroorzaakt? Vragen waar de ander antwoord op kan geven.

Geen oordeel vooraf van de zeelieden.

Maar het stellen van vragen: hoe pastoraal!

Jona maakt zich bekend: ik ben een Hebreëer en ik hoor bij de God van de hemel, zee en aarde. En ik ben op de vlucht voor deze God.

Deze belijdenis maakt veel indruk op de zeelieden

Deze God maakt indruk op deze zeelieden, zij waren tenslotte bekend met het aanbidden van een god.

Zoals u weet ben ik niet zo van de oude liederen, ik laat me liever inspireren door nieuwe teksten. En toch zong deze week door mijn hoofd: het aloude lied: 'Als g'in nood gezeten, geen uitkomst ziet, wil dan nooit vergeten, God verlaat U niet'.

Wie is God, waar is God als de storm opsteekt, als je in een crisis zit?

Dat beleefd iedereen heel verschillend!

De een heeft in de crisis een intense band met God, met een intensief gebedsleven en dat troost.

De ander ervaart God niet, zoekt Hem, roept Hem aan: waar bent U? lees het in de Psalmen.

Weer een ander leeft met het weten: ik ervaar God niet, maar weet Hem aanwezig, als de grond van mijn bestaan.

Wie God is, en hoe je God beleeft, ervaart is heel persoonlijk

Is heel privé, je kunt er wel over vertellen, maar meer vaak ook niet.

Als we willen dat de ander God ziet, zoals jij God ziet, dan gaat het mis.

Dan zijn het geen parallelle wegen, maar komen we tegen over elkaar te staan.

En daarom voorzichtigheid. En het stellen van de vraag: Hoe zie jij God, hoe beleef jij Hem?

Dan kan de ander vertellen en jij luisteren

Dat zie ik die zeelieden doen: ze vragen en luisteren en zijn onder de indruk!

Wat zegt God tot ons als we in een crisis zitten, als de nood hoog is?

Wees maar niet bang. Het treft mij dat Jezus dat vaak gezegd heeft in crisis situaties.

Wees maar niet bang

Maar natuurlijk ben je bang, angstig.

Wees maar niet bang wil niet zeggen dat je niet bang hoeft te zijn, of mag zijn.

Het is geen opgeheven vingertje: je mag niet bang zijn,

natuurlijk ben je bang, Jezus was ook bang toen zijn dood naderde.

Wees maar niet bang wil mij zeggen:

Zoek naar perspectief, houd je vast aan een lichtpuntje, waar gloort er hoop?

Zoek naar de plekken om niet bang te zijn.

En weet. Weten is iets anders dan het beleven,

Weet dat God en mensen er zijn, ook al ervaar je grote eenzaamheid.

Dat vraagt iets van je in de crisis, in de nood:

Breng je eigen gedachten uit de draaiende, kolkende storm die naar binnen is gericht.

In jezelf, waar het al zo kolkt en woedt.

Het vraagt van je om je blik naar buiten te richten, al is het maar een glimpje.

Petrus moest zijn blik op Jezus houden. Hij moest zijn blik buiten zichzelf op de Ander richten. Toen hij stil stond bij zijn eigen angst, zakte hij door het water.

Geen eenvoudige spiegel die ons voorgehouden wordt.

Wel een levensles om steeds maar weer in gedachten te brengen, als de nood jezelf of je naasten overkomt.

Want nood is er, ook al willen we dat niet voor onszelf, voor onze kinderen en kleinkinderen.

We kunnen maar beter leren zo goed mogelijk om leren gaan met ernstige gebeurtenissen die ons overkomen. Dat geldt ook voor onze kinderen en kleinkinderen.

Maar dat geldt ook voor hoe we omgaan met het leed dat onze nabijen overkomt.

Hoe fijn is het als mensen die bij jou horen, blijven komen, blijven
maar blijven vragen: hoe gaat het met je, wat gaat er in je om?

Die ruwe zeelieden zijn daar het voorbeeld van!

En God, Hij verliet Jona niet, Hij was bij Jona in het hart van de zee.

Uit lied 155, Jona zegt: Gij duldt het niet, Gij redt mij uit de golven
  Gij wilt mijn God, ik mag uw mens weer wezen,
  Ik maak uw naam op aarde groot

Amen